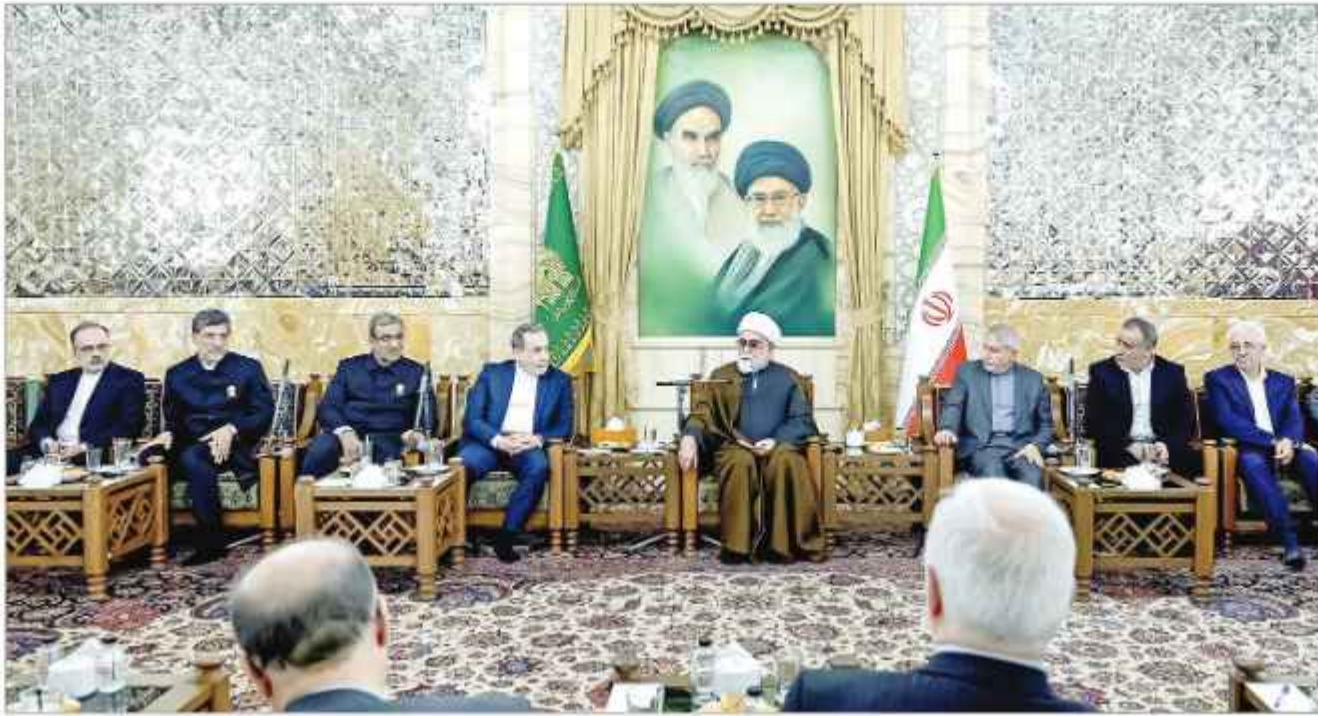

تولیت آستان قدس رضوی در دیدار میهمانان دومین همایش دیپلماسی استانی:

مشهد می تواند محور دیپلماسی فرهنگی و زیارت باشد

حدود ۵۰ درصد گردشگران کشور را زائران تشکیل می دهند و باید از این ظرفیت عظیم برای گسترش روابط فرهنگی، اقتصادی و حوزه زائران سلامت بهره برداری کرد

تولیت آستان قدس رضوی گفت: در پرتو انوار حرم مطهر امام رضا(ع)، مشهد می تواند محور گفت و گو، تعامل و دیپلماسی فرهنگی و زیارت باشد. به گزارش آستان نیوز، آیت الله احمد مروی در دیدار میهمانان دومین همایش «دیپلماسی استانی» که شامگاه چهارشنبه ۳۰ مهر ماه در حرم مطهر رضوی برگزار شد، اظهار کرد: برگزاری چنین اجلاسی در مشهد مقدس و به برکت وجود حضرت علی بن موسی الرضا(ع) بی تردید پربارتر و ثمربخش تر خواهد بود؛ چراکه باور ما این است که هیچ کس به این درگاه پناه نمی آورد مگر آنکه با امید و دست پر بازگردد و هر کس به اندازه ایمان و توجهش از عنایات امام رضا(ع) بهره مند می شود.

سرنوشت هیچ قومی را تغییر نمی دهد مگر آنکه خودشان تصمیم به تغییر بگیرند. این آیه نشان می دهد خداوند ظرفیت و توان تحول را در وجود انسان قرار داده و در سیره معصومین(ع) نیز بر همین اصل تأکید شده است.

وی با اشاره به آیه ۹۷ سوره نساء خاطر نشان کرد: از این آیه می توان چنین برداشت کرد که اگر دشمنان، شما را در تنگنا قرار دادند، باید به دنبال راهی دیگر باشید. «دیپلماسی استانی» مصداق همین منطق قرآنی است؛ اگر دشمن با تحریم راهی را بسته، باید مسیر جدیدی برای پیشرفت و تعامل گشود.

تولیت آستان قدس رضوی در ادامه با استناد به حدیث شریف «الکمال کل الکمال: التفقه فی الدین و الصبر علی التناهی و تقدیر المعیشه» گفت: کمال انسان در سه چیز است؛ دین شناسی، صبر در برابر سختی ها و تدبیر در معیشت. چه مدیر یک خانواده باشید، چه مدیر یک استان یا کشور، باید برای معیشت و رفاه مردم تدبیر کرد. این آموزه دین ماست و برنامه های شما در همین جهت قابل قدرانی است.

۵۰ درصد گردشگران کشور را زائران تشکیل می دهند
آیت الله مروی همچنین با تأکید بر اهمیت جایگاه مشهد در دیپلماسی اقتصادی و فرهنگی کشور تصریح کرد: مشهد دروازه ارتباطی ایران با شرق و شمال شرق آسیاست و ظرفیت های بکری در این منطقه وجود دارد. یکی از مهم ترین این ظرفیت ها حضور زائران است. بر اساس گزارش ها، حدود ۵۰ درصد گردشگران کشور را زائران تشکیل می دهند و باید از این ظرفیت عظیم برای گسترش روابط فرهنگی، اقتصادی و حوزه زائران سلامت بهره برداری کرد.

وی گفت: بیمارستان رضوی برای دومین سال متوالی عنوان صادرکننده نمونه ملی در حوزه گردشگری سلامت را کسب کرده است؛ این منطقه ظرفیت های ارزشمندی در عرصه خدمات درمانی بین المللی دارد.

تولیت آستان قدس رضوی در پایان اظهار کرد: آستان قدس رضوی با تمام توان در خدمت دولت و ملت است و هر اقدامی که بتواند انجام دهد، وظیفه خود می داند. این همکاری هم بر اساس تأکید رهبر معظم انقلاب در حکم انتصاب بنده است و هم وظیفه ای دینی، ملی و انقلابی محسوب می شود. با همکاری و هم افزایی می توان از چالش های پیش رو عبور کرد.

گفتنی است در این مراسم وزیر امور خارجه، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، سفیران جمهوری اسلامی ایران در ۱۱ کشور جهان، استانداران استان های خراسان رضوی، شمالی، جنوبی و هرمزگان و جمعی از معاونان وزارتخانه ها حضور داشتند.

فرصت هایی هم در دل تحریم ها نهفته است
تولیت آستان قدس رضوی در ادامه با اشاره به فشارهای ناشی از تحریم ها گفت: تحریم ها گرچه محدودیت هایی برای کشور ایجاد کرده اند، اما در دل خود فرصت هایی نیز نهفته دارند. چه بسا اگر این محدودیت ها نبود، ایده های مانند «دیپلماسی استانی» نیز به ذهن مسئولان خطور نمی کرد.

وی افزود: گاهی شنیده می شود برخی می گویند «ببینیم آینده چه می شود!» در حالی که این نگرش با تعالیم اسلام سازگار نیست. در منطق دین، «چه می شود» معنا ندارد؛ بلکه «چه باید بشود» و «چه نباید بشود» معنا دارد. خداوند به اتسان اراده اختیار و قدرت تغییر عطا کرده است. آیت الله مروی با استناد به آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» تأکید کرد: خداوند تقویت شود.

در این چارچوب، استان هایی مثل خراسان ها و دیگر استان های مرزی، به صورت عملیاتی، چگونه می توانند از دیپلماسی استانی برای تقویت روابط اقتصادی با همسایگان و کشورهای فرامنطقه ای بهره برداری کنند؟
استان خراسان به عنوان پیشتر دیپلماسی شرق کشور ظرفیت بالایی برای توسعه روابط اقتصادی با کشورهای همسایه و فرامنطقه ای دارد. در طایفه این ظرفیت ها، مفهوم زیارت قرار دارد. خراسان میزبان مضجع منور رضوی و کانون درخشان گردشگری مذهبی است. این ظرفیت، به خودی خود، تمام ظرفیت های دیگر را تحت تأثیر قرار می دهد.

اما غیر از این هم در گذشته استان خراسان روابط گسترده ای با کشورهای مانند روسیه، چین، قزاقستان و کشورهای آسیای مرکزی داشته و حتی ارتباطاتی هم با کشورهای جنوب و شرق آسیا مثل هند، مالزی، بنگلادش و چین را هم تجربه می کند.

اتباع و باویری کار می توانند به کشور برگردند
وزیر کشور همچنین در پاسخ به پرسش خبرنگار قدس آنلاین با بیان اینکه با انسداد مناسب مرزها، بازگشت غیرقانونی اتباع خارج شده به حداقل می رسد، تأکید کرد: یکی از مشکلات قانونی اتباع مشکلی نداریم و آن ها حتی با ویزای کار به شرط کفالت یا پذیرش از سوی کارفرما و وینا بر نیاز کشور می توانند به ایران بیایند. اسکندر مؤمنی در خصوص امکان صدور ویزای کار برای اتباع افغانستانی و اینکه آیا صدور این نوع ویزا شروع شده؟ گفت: آنچه روشن است اینکه ما با ورود قانونی اتباع کشورها مشکلی نداریم، اتباع کشورهای مختلف

گفت و گو

رئیس دفتر نمایندگی وزارت خارجه در خراسان شمالی و سفیر سابق ایران در ترکمنستان در گفت و گو با قدس تشریح کرد

«زیارت» پیشگام دیپلماسی استانی در خراسان

سیدحسین حسینی | همزمان با جالگاه های منطقه ای و جهانی و در روزی که توسعه اقتصادی در کنار دیپلماسی اهمیت ویژه ای یافته است، مفهوم «دیپلماسی استانی» به عنوان ابزاری راهبردی مورد توجه قرار گرفته است. این رویکرد که بر پایه ظرفیت های بومی استان ها طراحی شده، می تواند نقشی کلیدی در ارتقای بنیه اقتصادی، ارزیابی و ایجاد اشتغال ایفا کند. روز گذشته، دومین نشست دیپلماسی استانی با برگزاری دو میزگرد تخصصی و با حضور ۱۲ سفیر ایران در کشورهای همسایه، در هتل پردیسان مشهد گشایش یافت. این نشست در چارچوب برنامه های وزارت خارجه و با هدف توسعه دیپلماسی اقتصادی استان ها برگزار شد تا استان ها بتوانند با استفاده از ظرفیت های اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و فرهنگی خود، جایگاه مؤثری در روابط خارجی کشور پیدا کنند. در همین زمینه، روزنامه قدس گفت و گوی اختصاصی با فلامنسیاس اریاب خالص، رئیس دفتر نمایندگی وزارت خارجه در خراسان شمالی و سفیر سابق ایران در ترکمنستان انجام داده تا ایجاد این سیاست نوین و ظرفیت های استان ها در توسعه روابط خارجی بررسی شود.

دیپلماسی استانی چه اهداف و رویکردهایی را دنبال می کند و چه تفاوتی با دیپلماسی کلاسیک وزارت خارجه دارد؟

دیپلماسی استانی در واقع چارچوبی نوین از سیاست خارجی کشور بوده که هدف اصلی آن استفاده از تمام ظرفیت های استان ها در عرضه های اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و فرهنگی است. برخلاف دیپلماسی کلاسیک که عمدتاً در

گزارش

بازگشت گشت ارشاد به خیابان ها

وزیر کشور: چیزی ننشیده ام

به صورت قانونی با عنوان ویزای گردشگری یا ویزای های کار وارد ایران می شوند و می توانند مطابق نیاز کشور و با اعلام کفالت یا پذیرش از سوی کارفرما در محل مشخص مشغول کار شوند و این شامل اتباع افغانستان هم می شود. وی خاطر نشان کرد: البته روند های مربوط به اخذ ویزا و مجوز، مراحل قانونی خود را دارد و به صورت قانونی انجام می شود. مسئله اصلی ما معنویت حضور غیرقانونی اتباع است. وی با اشاره به اینکه از ابتدای سال یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر از کشور خارج شده اند که ۷۰ درصد آن ها به صورت خودمعرف بوده است، بیان کرد: تصمیم داریم با انسداد مناسب مرزها، بازگشت غیرقانونی اتباع خارج شده به حداقل برسد. وزیر کشور در پاسخ به پرسش دیگر خبرنگار قدس آنلاین درباره مشکل نام نویسی بیش از ۵۰ هزار دانش آموز

که در ادامه منجر به فعال شدن ۸۰ هزار آمر به معروف و ناهی از منکر در تهران خواهد شد. مجموع این فعالیت های رسانه ای در موضوع حجاب، منجر به طرح پرسش از وزیر کشور در صحن علنی دولت شد که اسکندر مؤمنی از آن اظهار بی اطلاعی کرد.

آرش خلیل خانه | در حالی که چند روزی است «شواهد میدانی» از بازگشت گشت های ارشاد به خیابان ها، سرخط خبر رسانه ها است. وزیر کشور در حیط دولت و در پاسخ به پرسش خبرنگاران از فعال شدن دوباره گشت های ارشاد از بی اطلاعی کرد و گفت: من موضوع متقنی درباره گشت های ارشاد ننشیده ام. اسکندر مؤمنی افزود: در دولت مقرر شد وزارت فرهنگ و ارشاد موضوع را پیگیری کند. پیش از این فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت هم در نشست خبری خود در روز سه شنبه در پاسخ به پرسشی در خصوص بازگشت گشت ارشاد به خیابان های تهران گفت: قطعاً بازگشت گشت ارشاد به خیابان ها به درخواست آنها نیست. اما اینکه باز هم نتوانستند برآیند موضوع بازگشت گشت های ارشاد پس از آن در رسانه ها قوت گرفت که سنا امر به معروف و نهی از منکر استان تهران اعلام کرد «اتفاق وضعیست مفا و حجاب» را با مشارکت دستگاه های اجرایی راه اندازی خواهد کرد؛ اتفاقی

که توسعه اقتصادی در کنار دیپلماسی اهمیت ویژه ای یافته است، مفهوم «دیپلماسی استانی» به عنوان ابزاری راهبردی مورد توجه قرار گرفته است. این رویکرد که بر پایه ظرفیت های بومی استان ها طراحی شده، می تواند نقشی کلیدی در ارتقای بنیه اقتصادی، ارزیابی و ایجاد اشتغال ایفا کند. روز گذشته، دومین نشست دیپلماسی استانی با برگزاری دو میزگرد تخصصی و با حضور ۱۲ سفیر ایران در کشورهای همسایه، در هتل پردیسان مشهد گشایش یافت. این نشست در چارچوب برنامه های وزارت خارجه و با هدف توسعه دیپلماسی اقتصادی استان ها برگزار شد تا استان ها بتوانند با استفاده از ظرفیت های اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و فرهنگی خود، جایگاه مؤثری در روابط خارجی کشور پیدا کنند. در همین زمینه، روزنامه قدس گفت و گوی اختصاصی با فلامنسیاس اریاب خالص، رئیس دفتر نمایندگی وزارت خارجه در خراسان شمالی و سفیر سابق ایران در ترکمنستان انجام داده تا ایجاد این سیاست نوین و ظرفیت های استان ها در توسعه روابط خارجی بررسی شود.

دیپلماسی استانی در واقع چارچوبی نوین از سیاست خارجی کشور بوده که هدف اصلی آن استفاده از تمام ظرفیت های استان ها در عرضه های اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و فرهنگی است. برخلاف دیپلماسی کلاسیک که عمدتاً در

گزارش

بازگشت گشت ارشاد به خیابان ها

وزیر کشور: چیزی ننشیده ام

به صورت قانونی با عنوان ویزای گردشگری یا ویزای های کار وارد ایران می شوند و می توانند مطابق نیاز کشور و با اعلام کفالت یا پذیرش از سوی کارفرما در محل مشخص مشغول کار شوند و این شامل اتباع افغانستان هم می شود. وی خاطر نشان کرد: البته روند های مربوط به اخذ ویزا و مجوز، مراحل قانونی خود را دارد و به صورت قانونی انجام می شود. مسئله اصلی ما معنویت حضور غیرقانونی اتباع است. وی با اشاره به اینکه از ابتدای سال یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر از کشور خارج شده اند که ۷۰ درصد آن ها به صورت خودمعرف بوده است، بیان کرد: تصمیم داریم با انسداد مناسب مرزها، بازگشت غیرقانونی اتباع خارج شده به حداقل برسد. وزیر کشور در پاسخ به پرسش دیگر خبرنگار قدس آنلاین درباره مشکل نام نویسی بیش از ۵۰ هزار دانش آموز

سرمقاله
علی یعقوبی
مدیر مسئول روزنامه قدس

دیپلماسی منطقه ای در بوم زیارت

روز گذشته، شهر مشهد میزبان دومین همایش دیپلماسی منطقه ای وزارت امور خارجه بود؛ رویدادی که از آن با عنوان «دیپلماسی استانی» نیز یاد می شود. به بهانه برگزاری این رویداد، طرح نکاتی لایم به نظر می رسد.

دیپلماسی منطقه ای یا استانی، که در ادبیات بین المللی یا عنوان «پارا دیپلماسی» یا «دیپلماسی زیر ملی» شناخته می شود، به عنوان یکی از روندهای نو ظهور در روابط بین الملل، نقش مهمی در جهان معاصر ایفا می کند. این الگو در کشورهای دارای نظام فدرال که اختیارات منطقه ای بیشتری دارند، رواج بیشتری دارد. اما گزارش های جهانی نشان می دهند که ۷۰ درصد کشورهای جهان، حتی کشورهایی با نظام حکومتی متمرکز مانند فرانسه و چین، از این مدل بهره می برند. در نمونه های موفق جهانی، این الگو معمولاً در سطح شهری نتیجه بخش تر بوده است؛ برای مثال، شهرهایی مانند نیویورک یا شانگهای با تمرکز بر تجارت و فرهنگ توانسته اند نقاط کانونی و مزیت های مهمی برای تعویت ارتباطات بین المللی کشورهای خود ایجاد کنند.

اما اقتضات بومی و منطقه ای ما برای تدوین این الگو در ایران، به ویژه در شرق کشور، چیست؟

نخست آنکه، مضجع نورانی حضرت رضا(ع) در شهر مشهد، با ظرفیت عظیم فرهنگی، هنری و تمدنی و حضور میلیون ها زائران خارجی، مهم ترین پتانسیل کشور برای فعال سازی دیپلماسی منطقه ای است. برگزاری دومین نشست وزارت امور خارجه در این شهر نشان دهنده درک درست از این ظرفیت است. اما در گام بعدی، طراحی الگوی بومی با محوریت زیارت و منطقه مرتبط با آن ضروری به نظر می رسد. هر طرحی که این محوریت را به صورت پرتنگ و جوی در نظر نگیرد، فاقد اصالت و اثربخشی لازم خواهد بود. بنابراین، اگر ایده ای جدی در متولیان، فراتر از اقدامات نمایشی و شماری، وجود داشته باشد - که آن شاه آله وجود دارد - می بایست در گام بعدی، منتظر تعریف اقداماتی مشخص با محوریت زیارت و اجرای آن باشیم و از برگزاری همایش و سخنرانی عبور کنیم.

دوم آنکه، تحقق این مسیر مستلزم فراهم آوردن زیرساخت های لازم است. یکی از بسترهای مرسوم برای دیپلماسی منطقه ای، برگزاری رویدادهای بزرگ بین المللی و منطقه ای با طراحی متناسب با استانداردهای جهانی است؛ رویدادهایی که بتوانند با ایجاد عنصر شگفتی، توجه رسانه های جهان و دست کم منطقه را به خود جلب کنند تا تصویری متفاوت از روایت جریان سلطه، از ایران اسلامی ارائه دهند. توسعه چشمگیر صنعت نمایشگاهی در جهان، که نمونه های حیرت انگیزی از آن را در چین دیده ایم، نشان دهنده نگاهی نو و فناورانه به «مسئله ارائه» است. اساساً دیپلماسی فرهنگی، چه در مقیاس بین المللی و چه منطقه ای، بدون تدابیر و ایده های مؤثر در حوزه «ارائه» دیده و شنیده نخواهد شد. از سوی دیگر، یکی از صنایع مکمل مهم در مشهد الرضا برای انتقال پیام و منطق ایرانی و ایمانی، صنعت رسانه و تبلیغات است. غفلت های جدی در توسعه این صنعت، مانع از آن شده است که صدای ایران اسلامی در جهان به درستی شنیده شود. در

این راستا، چرایی این که به همت استاندار محترم خراسان رضوی و وزارت امور خارجه شکل گرفته، می تواند فرصتی برای تحول و بلوغ صنعت رسانه و تبلیغات با مرکزیت مشهد مقدس باشد. با توجه به ظرفیت های منطقه ای قابل توجه در این حوزه، در صورت فراهم شدن زمینه فرصت مناسب، جوانان متخصص بسیاری در کشور وجود دارند که می توانند این صنعت را متحول کنند. همان گونه که در عرصه های مانند انیمیشن و بازی سازی کارهای بزرگی در تراز جهانی انجام داده اند. بر این اساس، مشهد الرضا می تواند با مزیت های فراوان خود، محیطی مناسب برای شکل گیری هاب مؤثری در حوزه رسانه و تبلیغات باشد.

سوم آنکه، لازم است این فرایند تا جایی ممکن به پدیده ای مردمی تبدیل شود. یارها دیده ایم که ایده های خوب با تغییر دولت ها به فراموشی سپرده شده اند. رمز موفقیت، استمرار و ماندگاری ارتباطات منطقه ای، در دیده شدن نقش مردم، نخبگان و افراد مؤثر در این فرایند است. بستر سازی برای ایجاد ارتباطات شبکه ای، تسهیل آن و رفع موانع تحقق آن از مهم ترین اقدامات متولیان امر است. از سوی دیگر، تجربه تاریخی نشان داده است که اختلافات سیاسی، ایدئولوژیک و موسمی میان دولت های کشورهای مختلف، در مسیر ارتباطات ملت ها اختلال ایجاد کرده است. زیارت، به عنوان اکوسیستمی مردمی، ریشه دار و منطبق با درک مشترک انسانی، می تواند اینجای نیز بستر ساز و پیشران باشد. تبادلالت دانشگاهی در حوزه های علمی، دینی و زبان فارسی نیز بستر دیگری برای شکل گیری شبکه نخبگانی در عرصه ارتباطات و تعاملات میان فرهنگی است. تبادلالتی که باید هدفمند، منطقی و اولویت های کشور و محور اقدامات صرفاً شکلی و تصنعی رقم بخورد.

چهارم آنکه، دیپلماسی منطقه ای نیازمند اختیارات منطقه ای است. هر چند رویکرد دولت برای اعطای اختیارات بیشتر به استانداران، اقدامی مثبت ارزیابی می شود، اما به نظر می رسد تا آمدن این اختیارات از زوی کاغذ ابلاغیه ها به صحنه اجرا، موانع و چالش های بسیاری وجود دارد و این موضوع هنوز به طور کامل در دولت جانیافته و ابعدی از آن مبهم است. الگوی پیشنهادی نگارنده، که در سرمقاله ای به تفصیل به آن پرداخته شده، ایجاد «منطقه ویژه زیارتی» است. اما فارغ از این مدل، که ساختاری صیانت شده از تغییرات سلیقه ای دولت ها است، بسط و توسعه صیانت دران هم راه با نقش آفرینی درست نمایندگان مجلس شورای اسلامی و نهاد های عمومی در اتخاذ تصمیمات بزرگ، به ویژه برای تحقق دیپلماسی منطقه ای، ضروری به نظر می رسد.

پنجم آنکه، فارغ از امر دیپلماسی منطقه ای، اکوسیستم زیارت که دارای ابعاد وسیع و متنوع فرهنگی، اقتصادی و حتی سیاسی است این اهمیت دارد که به یک سر فصل اصلی مطالعه و طراحی در وزارت امور خارجه تبدیل شود و این وزارتخانه میزبان کارگروهی تخصصی را به این موضوع اختصاص دهد. امری که سال ها است با وجود ظرفیت های بی بدیلیش در معادلات حکمرانی کشور مورد غفلت واقع شده و نیازمند نگاهی عمیق تر به کارکردها و کاربست های آن در جهان نازم امروز است.